

4. Nabız Ölçümü ve Değerlendirilmesi

Tanımlar

Kalpten pompalanan kanın arter çeperinde oluşturduğu dalgalara nabız, bu dalgaların palpasyon veya elektronik araçlar (EKG cihazı, monitör vb.) yardımı ile bir dakikalık ölçümüne nabız ölçümü denir.

Amaç

Kalbin çalışması, ritmi ve dolgunluğu hakkında bilgi edinmek ve nabız hızını tespit etmek.

Uygulama basamakları

- ✓ Uygulayıcı ellerini yıkamalı, kurulamalı ve eldiven giymelidir.
- ✓ Hasta oturur veya sırtüstü yatar konuma getirilir.
- ✓ Nabzın alınacağı artere veya bölgeye karar verilir.
- ✓ Hangi bölgeden olursa olsun bu bölgenin kalp seviyesinde tutulmasına dikkat edilir.
- ✓ Palpasyon için kullanılan parmaklar nabız alınacak bölgeye yerleştirilir.
- ✓ Atımlar iyice hissedilinceye kadar parmaklar arter üzerine hafifçe bastırılır.
- ✓ Atımlar hissedildikten sonra 1 dakika süre ile atımlar sayılır (hastanın durumuna göre 30 saniye sayılıp iki ile de çarpılabilir).
- ✓ Nabız alırken hız, ritim ve dolgunluk değerlendirilir.
- ✓ Sayılan değer hasta evrakına kaydedilir.
- ✓ Hasta rahat edeceği pozisyona alınır.
- ✓ Eldiven çıkarılır, eller yıkanır.

Dikkat edilmesi gereken hususlar

- ✓ Nabız alınan bölgeler aşağıda sıralanmıştır.
 - Temporal arter
 - Karotis arter
 - Brakial arter
 - Radial arter
 - Femoral arter
 - Popliteal arter
 - Posterior tibial arter
 - Dorsalis pedis arter
 - Kalbin apeksi
- ✓ Dikkat edilecek hususlar aşağıda sıralanmıştır.
 - Nabız alırken hızına, ritmine ve dolgunluğuna dikkat edilir.
 - Sayımdan önce hastanın genel durumu ve nabız hızını etkileyecek faktörler (yaş, egzersiz, yorgunluk, yemek yeme gibi) değerlendirilir.
 - Hasta yürüyerek gelmiş veya sayımdan önce bir aktivitede bulunmuşsa 20-30 dakika dinlendirilir. Aksi hâlde kalp atımları hızlı olduğu için doğru sonuç alınamaz.

• Taşikardi, filiform nabız, bradikardi, aritmi gibi durumlarda, yeni doğanlarda ve ilk defa sayılıyorsa nabız daima 1 dakika süresince sayılır. • Çocuklarda nabız alma işlemi vücut sıcaklığı ölçümünden önce yapılır çünkü çocuk ağlar ya da huzursuz olursa nabız ölçümü doğru yapılamaz. • Arterio-venöz fistül (cerrahi yöntemle bir ven ve bir arterin birleştirilmesi) yapılmış arter üzerinden nabız alınmaz. • Nabız alınacak bölgeye göre hastaya pozisyon verilir. Hasta ayakta iken nabız alınmaz. • Nabız alınan arterin kalp seviyesinde olmasına özen gösterilmelidir. • Bebeklerde karotis arterden nabız alınması önerilmez çünkü boyun kısa olduğu için bulunması zordur. Ayrıca havayoluna bası yaparak solunumu engelleyebilir.
Kullanılan Araç ve Gereçler
✓ Saniyeli saat (dijital veya analog) ✓ Eldiven ✓ Kalem ve kâğıt